

der findes saadanne paa Højskolens Træ, skaaret bort. Jeg staar derfor lidt tvivlende overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt det er forsvarligt og tilstrækkelig formaalstjenligt at gaa til de foreslaaede Skærpeelser. Der er nogen Mulighed for, at de kan komme til at gøre nok saa megen Skade som Gavn.

Jeg vil derfor tillade mig at bede den højtærede Kultusminister om at overveje, om man ikke, i alt Fald paa nogle Punkter, kan blive staaende ved det nuværende, ja maaske endogsaa gaa til yderligere Lempelser. Jeg vil først nævne Betingelserne for Retten til at modtage statsunderstøttede Elever og spørge, om man ikke der kunde undlade at skærpe Kravene. Der kan let tænkes Tilfælde, hvor det kan faa afgørende Betydning. Nu er Forholdet det, at en ny Skole hvert Aar i to paa hinanden følgende Aar skal have 10 Aars-elever, inden den kan opnaa Godkendelse og Ret til at modtage stats- eller amtsunderstøttede Elever. Dette skærpes her saaledes, at den skal have 12 Aars-elever. Var det ikke muligt, at man, selv om man vedtager denne Forhøjelse for det direkte TilskudsVedkommende, kunde give Skolerne Ret til at modtage amtsunderstøttede Elever, hvis de de to første Aar opnaar det, som nu kræves, 10 Aars-elever? Maaske kunde man endogsaa til Gengæld for, at vi skærper Kravene, give dem Ret til at modtage understøttede Elever allerede det andet Aar. Man maa ogsaa tage noget Hensyn til Eleverne; deres Frihed til at vælge, i hvilken Skole de vil gaa, skulde jo heller ikke indskrænkes for meget, og det kunde godt tænkes, at det Forhold, at Skoler, som har været i Virksomhed et Aar eller to, men ikke har naaet at faa de 12 Aars-elever, ikke har Ret til, hvis dette Forslag bliver til Lov, at modtage amtsunderstøttede Elever, kan bevirke, at Elevernes Frihed til at vælge, hvilken Skole de vil gaa til, indskrænkes stærkere end nødvendigt. Man bør heller ikke gøre det alt for vanskeligt at oprette nye Højskoler. Det vilde ikke være tiltalende, om de, der har Højskoler i Gang, sagde som saa: Saa, nu er der Højskoler nok, nu lukker vi ved at gøre det meget vanskeligt at oprette nye. Jeg mener nu ikke, der er Højskoler nok, saa længe ikke en Gang 10 pCt. af Landets Ungdom kan finde hen til en af dem, der nu findes. For hver ny Skole, der oprettes, er der, selv om den ikke bliver til en stor, men vel til en god Skole, mange, som faar en Højskole at se — jeg tænker ikke paa Bygningen! —, og

mange, der drages til den, som ellers aldrig skænker Højskolevirksomheden i vort Folk en Tanke. Højskoler kan godt virke en lille Smule som Vækkere for Egnens Befolkning, de kan være som Kildevæld, hvorfra god folkelig Oplysning udstømmer, de kan være Samlingssteder, hvor fremadstræbende Mennesker fra Egnen ved mange Lejligheder mødes, og hvor Sansen for det aandelige kaldes til Live, kort og godt, de kan paa mange Maader være til Velsignelse for den Egn, i hvilken de findes, og de smaa og mindre Skoler maaske i lige saa fuldt Maal som de større. Saa længe, som sagt, ikke en Gang 10 pCt. af Ungdommen søger til vore Højskoler, trænger vi til endnu flere Skoler, for at stadig flere af de unge, stadig større Dele af Befolkningen kan vækkes og drages ind under Højskolens Paavirkning. Maalet maa være, at hele Ungdommen vækkes og drages derhen.

Om de Skoler, som fremtidig oprettes, skal være af samme Type som de alt bestaaende, eller de muligvis bør faa andre Former, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Men vi maa huske paa, at Livet trænger altid saavel til Nydannelser som til Fortsættelse af det gamle. Mellem de Muligheder, som Nydannelserne bringer, er der maaske en, som kan faa gennemgribende og grundlæggende Betydning for hele Højskolens Arbejde for vort Folkeliv og Aandsliv. Derfor maa vi ikke lukke af og gøre det alt for svært at faa begyndt. Men skærper vi Kravene ved at sætte Tallet op fra 10 til 12 Aars-elever, bliver det i Virkeligheden meget vanskeligt at faa begyndt. Jeg vil derfor henstille til Overvejelse, om vi ikke kunde blive ved det bestaaende paa dette Punkt og endda maaske indføre yderligere Lempelser i den Retning, jeg har antydnet. Jeg vil ogsaa tillade mig at pege paa, om det ikke var rimeligt for de bestaaende Skolers Vedkommende at blive staaende ved det Tal, som gælder med Hensyn til Retten til at modtage amtsunderstøttede Elever, altsaa ved 5 i Stedet for 6.

Med Hensyn til Skærpeelsen af det Krav, der stilles for at faa Ret til at modtage det direkte Statstilskud, idet Aars-elevernes Antal forhøjes fra 6 til 8, skal jeg ikke sige ret meget. Jeg staar noget tvivlende overfor, hvorvidt det er heldigt, og kan heller ikke se Nødvendigheden deraf. Man kan jo sige, at en Skole, der ikke har saa mange Elever, er for dyr at drive, idet det Statstilskud, den faar, fordelt paa de Elever, den har, bliver for